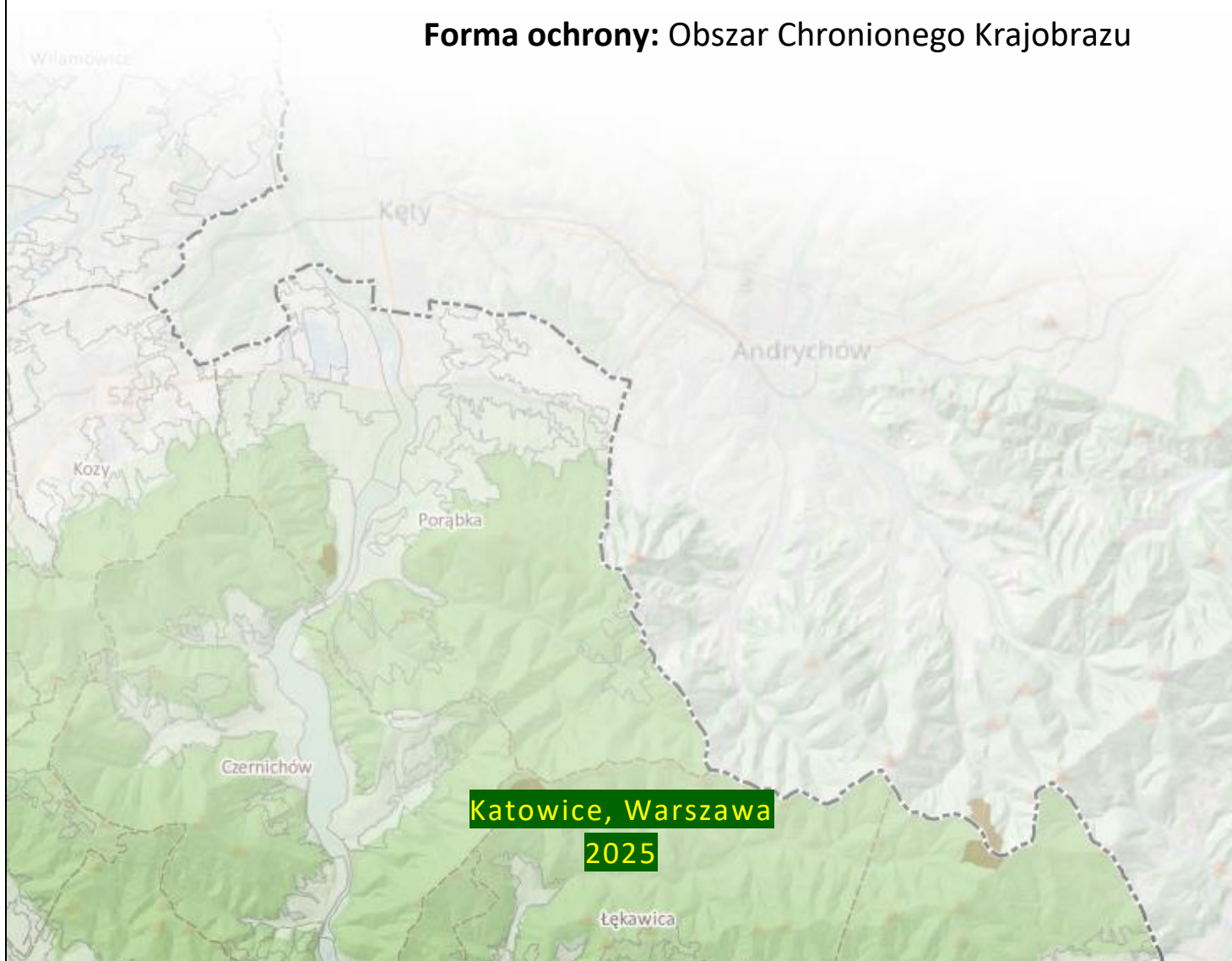

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZY OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru: Cieszyńskie Pogórze

Forma ochrony: Obszar Chronionego Krajobrazu

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

1 METRYCZKA OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru lub obiektu	Cieszyńskie Pogórze
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu
Akt prawny powołujący (pierwotny)	Uchwała Nr XIII/112/07 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 27 września 2007 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2007 r. Nr 186, poz. 3397)
Akt prawny powołujący (aktualny) ¹	Jw.
Cele ochrony	Wyznaczyć (...) w celu ochrony wyróżniającego się pagórkowatego krajobrazu o znaczących walorach estetycznych i zróżnicowanych ekosystemach pełniących funkcje korytarzy ekologicznych oznaczenie lokalnym i ponadlokalnym
Nazwa mezoregionu	Pogórze Śląskie
Położenie administracyjne (gminy)	Cieszyn
Powierzchnia (ha)	830,80 ha (wg aktu powołującego)

Wykaz jednostek krajobrazowych zidentyfikowanych w obrębie obszaru lub obiektu chronionego (z oznaczeniem krajobrazów priorytetowych – jeśli występują):

ID	PODTYP	PRIORYTET
1430	6c	NIE
1440	8c	NIE
1444	8c	NIE
1446	6b	NIE
1447	10c	NIE
1451	6c	NIE
1455	8c	NIE
1465	6d	TAK

¹ W charakterystyce podano dane wg stanu na dzień opracowania. Aktualizowany centralny rejestr form ochrony przyrody prowadzi Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (<https://crfop.gdos.gov.pl/>)

2 ZAGROŻENIA

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia (odbiorca presji) dziedzina lub dział	Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (0–12 pkt.)	ID jednostek, w których występuje zagrożenie
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.7.	Erozja gleb	III	W	1-8	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465
	A.1.8.	Wykopy, nasypy, obwałowania i kopce	I.2.1	W	5	1465
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.2.	Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk łądowych	III.1, III.4	W	1-5	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465
	A.2.5.	Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	I, II, III	W	1-11	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.1.	Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	I, II, III	W	1-8	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465
	A.3.3.	Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	I, II, III	W	1-12	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465
	A.3.5.	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	I, II, III	W	1-5	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.1.	Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu	I, II, III	W, Z	1-11	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych	D.1.1.	Hałas komunikacyjny i przemysłowy	I.2.3	W, Z	8	1465

D.1. Walory akustyczne						
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych	D.3.2.	Zanieczyszczenie powietrza	I.4, I.2.3	W, Z	1-6	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465
	D.3.3.	Zanieczyszczenie wód	III.2, I.4	W, Z	1-6	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465
D.3. Walory sanitarne						

3 REKOMENDACJE

Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów obrębów form ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów w obrębie obszarów chronionych	Kody ID jednostek, dla których występują rekomendacje lub wnioski	Potencjalny adresat realizacji
Erozja gleb	Nieprzekształcanie użytków zielonych w grunty orne. Utrzymywanie i/lub wprowadzanie lasów, zadrzewień, pasów zieleni i/lub miedz mających funkcje przeciwoerozyjne. Stosowanie technicznych metod ograniczania erozji. Dostosowywanie sposobów użytkowania gruntów rolnych do warunków środowiskowych, w tym: - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej na terenach najbardziej narażonych na erozję, - stosowanie, tam gdzie jest to możliwe, orki w poprzek stoku na obszarach o silnym nachyleniu	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465	gminy, użytkownicy gruntów, Lasy Państwowe
Wykopy, nasypy, obwałowania i kopce	Rekultywacja terenu oraz zadrzewienie wykopów i nasypów przy głównych drogach	1465	GDDKiA
Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk łądowych	Ograniczanie fizycznej i chemicznej degradacji siedlisk łądowych. Ograniczanie intensywności mechanizacji produkcji rolnej i leśnej niszczącej naturalne właściwości gleb, w tym ograniczanie nadmiernego wykorzystania środków ochrony roślin i nawozów. Realizacja programów rolno-środowiskowo-klimatycznych	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465	gminy, rolnicy, Lasy Państwowe
Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	Niedopuszczanie do realizacji nowych form zabudowy kubaturowej na gruntach rolnych poza zwartymi układami ruralistycznymi. Stosowanie w obrębie istniejącej zabudowy architektury i zagospodarowania działki wzorowanych na lokalnych formach architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, mała architektura, zieleń przydomowa)	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465	gminy, starosta powiatowy
Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	Utrzymanie i odtwarzanie łąk i pastwisk jako trwałych użytków zielonych, między innymi w wyniku wdrażania stosownych pakietów programów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Zachowanie śródpolnych liniowych, pojedynczych i obszarowych zadrzewień	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465	właściciele i użytkownicy gruntów rolnych

Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	Zachowanie struktury przestrzennej krajobrazu lokalnych korytarzy ekologicznych wzdłuż dolin cieków, w szczególności ekosystemów lasów i zadrzewień, łąk, ziołorośli i wód powierzchniowych. Zwiększanie udziału naturalnych i seminaturalnych ekosystemów w krajobrazie, w szczególności w dolinach rzecznych. Przeciwdziałanie metodami przyrodniczymi i technicznymi powstawaniu barier migracyjnych. Ograniczanie rozpraszania zabudowy i infrastruktury technicznej	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465	gminy, rolnicy, zarządcy dróg
Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	Zwiększanie liczby i różnorodności nisz ekologicznych dla różnych ekologicznie grup gatunków naturalnych poprzez: - pozostawianie w odnawianych oddziałach leśnych kęp starodrzewu do naturalnego rozpadu, sukcesywną przebudowę drzewostanów uwzględniającą warunki siedliskowe; zachowanie występujących i wprowadzanie nowych gatunków domieszkowych i biocenotycznych, stosowanie nisko intensywnych rębni, - pozostawianie na terenach leśnych drzew biocenotycznych: martwych, dziuplastych, przestoi; pozostawianie drzew martwych i dziuplastych również poza terenami leśnymi, - zachowanie i zwiększanie w krajobrazie liczby i powierzchni ekosystemów o skrajnych warunkach wilgotnościowych, w tym bagien, torfowisk, terenów okresowo zalewanych wodami, piaszczystych nieużytków gruntów ornych, nasłonecznionych skarp, itp.; niedopuszczanie do ich zabudowy lub zalesień, - zachowanie i zwiększanie w krajobrazach otwartych miedz, zadrzewień liniowych, obszarowych i pojedynczych, - odtwarzanie, zachowanie i ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk oraz zwiększanie ich zasięgu przestrzennego, - zwiększanie naturalnej retencji wodnej. Prowadzenie reintrodukcji i kontrolowanych introdukcji gatunków cennych. Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy, w szczególności w obrębie dolin rzecznych i ekosystemów innych niż grunty orne	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465	gmina, rolnicy, Lasy Państwowe
Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu	Niedopuszczanie do realizacji nowych form zabudowy kubaturowej na gruntach rolnych poza zwartymi układami ruralistycznymi. Stosowanie w obrębie istniejącej zabudowy architektury i zagospodarowania działki wzorowanych na lokalnych formach architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, mała architektura, zieleń przydomowa)	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465	gminy, starostwa powiatowy
Hałas komunikacyjny i przemysłowy	Wprowadzenie wzdłuż drogi ekspresowej pasów zadrzewień	1465	GDDKiA

Zanieczyszczenie powietrza	Likwidacja niskiej emisji. Kontrola opału. Zwiększenie środków finansowych i oferty likwidacji źródeł ciepła na bezemisyjne lub co najmniej nisko emisyjne	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465	gminy, właściciele nieruchomości, policja
Zanieczyszczenie wód	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, ze szczególnym uwzględnieniem budowy systemów oczyszczania ścieków. Promocja rolnictwa ekologicznego i pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych o szerokości co najmniej 5 m, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i umożliwienie naturalnej sukcesji roślinności rodzimej, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania	1430, 1440, 1444, 1446, 1447, 1451, 1455, 1465	gminy, rolnicy

Rekomendacje i wnioski planistyczne odnoszące się do krajobrazu priorytetowego położonego w obrębie omawianego obszaru chronionego zawarte są w odpowiednich kartach krajobrazów priorytetowych (Tom II Audytu krajobrazowego woj. śląskiego).

Rekomenduje się uwzględnienie w obrębie stref ochrony krajobrazów wyznaczanych uchwałą sejmiku woj. śląskiego, terenów otwartych położonych w granicach krajobrazów priorytetowych, a szczególnie stanowiących przedpola ekspozycji, osie widokowe oraz punkty i ciągi widokowe.